

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA¹⁾**

z dnia ..... 2007 r.

w sprawie powoływania biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu

Na podstawie art. 28a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 i Dz. U. Nr 115, poz.793) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) tryb powoływania biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
- 2) sposób sporządzania opinii;
- 3) warunki i sposób dokonywania badań niezbędnych do wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

§ 2.

1. Biegłych ustanawia przy sądzie okręgowym prezes tego sądu.
2. O wpis na listę biegłych mogą się ubiegać lekarze psychiatry, psycholodzy oraz specjaliści psychoterapii uzależnień, którzy odbyli szkolenie specjalistyczne w wymiarze minimum 15 godzin, którego zakres tematyczny określa [załącznik](#) do rozporządzenia, z zastrzeżeniem § 9.
3. Szkolenie, o którym mowa w ust. 2, w co najmniej w 30% wymiaru ma charakter warsztatowy z zakresu diagnozy uzależnienia oraz sporządzania opinii na podstawie przygotowanych opisów przypadków.

§ 3

1. Kandydatów do listy biegłych, po uzyskaniu ich pisemnej zgody, zgłasza kierownik wojewódzkiego ośrodka terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia w odniesieniu do psychologów oraz specjalistów psychoterapii uzależnień oraz konsultant wojewódzki w dziedzinie psychiatrii w odniesieniu do lekarzy psychiatrów.
2. Lista biegłych jest publikowana w wojewódzkim dzienniku urzędowym w terminie miesiąca od dnia zatwierdzenia.
3. Prezes sądu okręgowego aktualizuje listę biegłych w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz do roku.
4. Biegłych ustanawia się na okres pięciu lat. Okres ustanowienia upływa z końcem roku kalendarzowego.

§ 4.

W celu sporządzenia opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu należy:

- 1) ocenić dane z dostępnej dokumentacji;
- 2) ocenić stan somatyczny i psychiczny na podstawie osobistego badania;
- 3) ocenić wyniki badań laboratoryjnych;
- 4) zlecić niezbędne konsultacje specjalistyczne i badania diagnostyczne.

§ 5.

1. Opinię w przedmiocie uzależnienia od alkoholu wydają wspólnie, po przeprowadzonych badaniach, lekarz psychiatra i psycholog albo lekarz psychiatra i specjalista psychoterapii uzależnień.
2. Badanie w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, zwane dalej „badaniem”, biegli przeprowadzają wspólnie, każdy w zakresie swojej specjalności, w warunkach zapewniających bezpieczeństwo oraz ochronę dóbr osobistych osoby badanej.

§ 6.

- 1 Badanie połączone z oddaniem pod obserwację przeprowadza się w całodobowych oddziałach terapii uzależnienia od alkoholu.
2. Osobie badanej oddanej pod obserwację przysługują wszelkie uprawnienia pacjenta zakładu leczenia odwykowego.

§ 7.

Jeżeli osoba badana odmawia poddania się badaniu, utrudnia jego przeprowadzenie lub z innych powodów nie jest możliwe ustalenie wniosków diagnostycznych, biegły ogranicza swoje czynności do możliwych w danej sytuacji i wzmiankuje o zaistniałych okolicznościach w sporządzonej opinii.

§ 8.

1. Opinia w przedmiocie uzależnienia od alkoholu zawiera:
  - 1) imię, nazwisko biegłego oraz miejsce jego zatrudnienia;
  - 2) wskazanie organu kierującego na badanie;
  - 3) datę postanowienia i sygnaturę akt sprawy;
  - 4) miejsce i datę przeprowadzenia badania;
  - 5) miejsce i datę sporządzenia opinii;
  - 6) imię, nazwisko, numer PESEL, a w przypadku jego braku - rodzaj i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz adres osoby badanej;
  - 7) wyciąg z dostarczonej dokumentacji, w tym z akt sporządzonych przez gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych;
  - 8) opis przebiegu badania, określający jego zakres;
  - 9) wynik badania ogólnego;
  - 10) rozpoznanie wraz z uzasadnieniem;
  - 11) wskazanie dalszego trybu postępowania;
  - 12) podpisy biegłych.
2. W przypadku, gdy między biegłymi sporządzającymi opinię wystąpi istotna różnica zdań, fakt ten powinien zostać w opinii wyraźnie zaznaczony.

§ 9.

Biegli, w przypadku ubiegania się o ponowny wpis na listę biegłych po upływie okresu, na który zostali ustanowieni, są zwolnieni z obowiązku szkolenia, o którym mowa w § 2 ust. 2.

§ 10.

Biegli ustanowieni na podstawie dotychczasowych przepisów stają się biegłymi w rozumieniu niniejszego rozporządzenia i podlegają wpisowi na listę, o której mowa w § 2, pełniąc swe czynności do końca okresu, na który zostali ustanowieni.

§. 11.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia²

MINISTER ZDROWIA

**w porozumieniu:
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI**

¹Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej – zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 216, poz. 1607).

²Niniejsze rozporządzenie poprzedzone było rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 30 lipca 2004r. w sprawie trybu powoływania biegłych, zasad sporządzania opinii oraz warunków i sposobu dokonywania badań w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (Dz. U. Nr 183, poz. 1895), które traci moc z dniem 31 grudnia 2007 r. na podstawie art. 44 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o zmianie i uchyleniu niektórych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz.U. Nr 220, poz. 1600).

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 24 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 i Dz. U. Nr 115, poz. 793) osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, kieruje się na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

Niniejsze rozporządzenie poprzedzone było rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 30 lipca 2004r. w sprawie trybu powoływania biegłych, zasad sporządzania opinii oraz warunków i sposobu dokonywania badań w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (Dz. U. Nr 183, poz. 1895), które traci moc z dniem 31 grudnia 2007 r. na podstawie ustawy z dnia 18 października 2006 r. o zmianie i uchyleniu niektórych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz.U. Nr 220, poz. 1600). Projektowane przepisy dopuszczają możliwość powoływania przez prezesów sądów okręgowych na biegłych specjalistów psychoterapii uzależnień, którzy w poprzednim stanie prawnym mogli jedynie dostarczać biegłym dodatkowych informacji potrzebnych do sporządzenia opinii. Ponadto projektowane przepisy przewidują wydłużenie kadencji biegłych do pięciu lat, podczas gdy zgodnie z dotychczas obowiązującymi przepisami biegli byli ustanawiani na okres trzech lat.

Celem ujednoczenia wymogów stawianych opiniom w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dodano art. 28a, na mocy którego minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, został upoważniony do określenia, w drodze rozporządzenia, trybu powoływania biegłych, sposobu sporządzania opinii oraz warunków i sposobu dokonywania badań w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

§ 1 projektu określa zakres przedmiotowy rozporządzenia.

§ 2-4 projektu określają tryb powoływania biegłych, warunki wykonywania przez nich sprawowanej funkcji, jak również przesłanki zwalniania biegłych. Szkolenia specjalistyczne, o których mowa w § 2 ust. 2 projektu, są prowadzone przez wojewódzkie ośrodki terapii uzależnień, a ich koszty pokrywane są przez osoby ubiegające się o wpis na listę biegłych. Określony w projekcie tryb powoływania biegłych ma w intencji prawodawcy zapewnić wysoki poziom kompetencji osób orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, a w konsekwencji podniesienie poziomu wystawianych opinii.

W § 5-8 projektu zawarto uregulowania dotyczące sposobu oraz zakresu przeprowadzania badań niezbędnych do wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Badania dokonywane wspólnie przez lekarza psychiatrę i psychologa lub specjalistę psychoterapii uzależnień mają na celu zapewnienie maksymalnego obiektywizmu oraz kompleksowego charakteru wydawanej opinii. Tak sporządzona opinia zapewnia również ochronę interesów osoby badanej.

Wprowadzony w § 10 przepis przejściowy ma na celu zapewnienie ciągłości orzekania w sprawach o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Przedmiot projektowanego rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej oraz nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega przedmiotowej notyfikacji.

Ocena Skutków Regulacji

1. Podmioty, na które oddziałują projektowane regulacje.

Projektowane rozporządzenie obejmuje swoim zakresem funkcjonowanie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, zakłady leczenia odwykowego, sądy powszechne, a także biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i osoby uzależnione od alkoholu.

2. Zakres konsultacji społecznych.

Przedmiotowa regulacja będzie konsultowana z:

1. Stowarzyszeniem Dyrektorów i Głównych Księgowych Izb Wytrzeźwień;
2. Naczelną Radą Lekarską;
3. Naczelną Radą Pielęgniarek i Położnych
4. Instytutem Psychiatrii i Neurologii
5. Krajowym Konsultantem w dziedzinie Psychiatrii;
6. Polskim Towarzystwem Psychiatrycznym;
7. Polskim Towarzystwem Psychologicznym;
8. Polskim Towarzystwem Psychoterapii Uzależnień
9. Sekretariatem Ochrony Zdrowia KK NSZZ „Solidarność”;
10. Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych;
11. Federacją Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia;
12. Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
13. Helsińską Fundacją Praw Człowieka;

a także zostanie zamieszczona na stronach internetowych Ministerstwa Zdrowia, w tym w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414). Wyniki konsultacji zostaną przedstawione w niniejszej ocenie po ich zakończeniu.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Projektowana regulacja nie wywiera wpływu na dochody i wydatki budżetu państwa, gdyż koszty powołania biegłego zarówno przez gminą komisję rozwiązywania problemów alkoholowych, jak i przez sąd na podstawie wniosku gminnej komisji, zgodnie z ustawą o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, pokrywają samorządy gmin.

Według danych Ministerstwa Sprawiedliwości w 2006 r. do sądów wpłynęło 32.390 wniosków o zastosowanie przymusu leczenia odwykowego. Trzeba w tym miejscu zaznaczyć, iż z roku na rok ilość tych wniosków wzrasta.

Zgodnie rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 1985 r. w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym (Dz. U. Nr 46, poz. 254, ze zm.) – koszt godzinnego badania ambulatoryjnego ze sporządzeniem pisemnej opinii wynosi 4,8%–10,1% stawki bazowej, która w 2004 r. wynosiła zgodnie z ustawą budżetową – 1726 zł. Przy założeniu, że prowadzone przez 2 biegłych badanie będzie trwało godzinę, przy zastosowaniu minimalnej stawki daje to kwotę:

$82,84 \text{ zł} \times 2 \text{ biegłych} = 165,68 \text{ zł}$,

a przy zastosowaniu maksymalnej stawki daje to kwotę:

$174,32 \text{ zł} \times 2 \text{ biegłych} = 347 \text{ zł}$ za jednorazowe badanie.

Wziąwszy pod uwagę fakt, iż w przeciągu ostatnich kilku lat ilość wniosków o wydanie postanowienia w przedmiocie zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu wynosiła ok. 30 tysięcy rocznie można założyć, iż roczny koszt wynagrodzeń z tytułu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu będzie wynosił minimalnie ok. 4.970.400 zł, maksymalnie ok. 10.410.000 zł.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na rynek pracy. Regulacja nie spowoduje wzrostu zatrudnienia, pomimo poszerzenia katalogu osób mogących wydawać opinie w przedmiocie uzależnienia.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na gospodarkę i przedsiębiorczość.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Regulacje zaproponowane w projekcie rozporządzenia nie będą miały wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Wstępna ocena zgodności regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Nie podlega prawu Unii Europejskiej.

8. Wpływ regulacji na zdrowie społeczeństwa.

Wprowadzenie zaproponowanych rozwiązań prawnych, przyczyni się pośrednio do poprawy stanu zdrowia populacji w Polsce. Lepsza diagnostyka uzależnienia od alkoholu w konsekwencji przyniesie poprawę w leczeniu tych osób, a także wpłynie na utrwalenie się prozdrowotnych postaw w społeczeństwie.